

Державний навчальний заклад
«Уманський Професійний Аграрний Ліцей»

«Вони померли, щоб ми жили...»

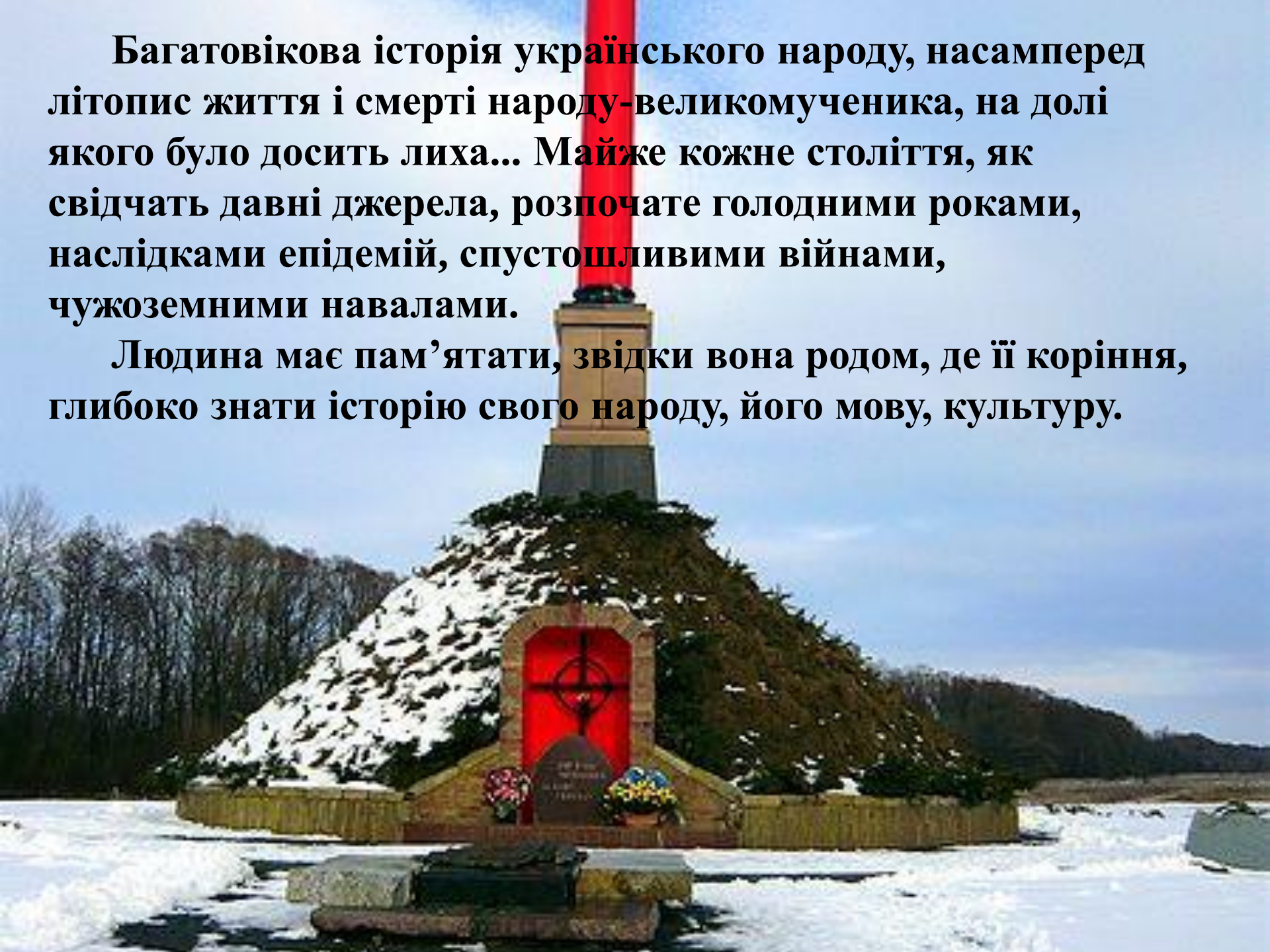
до дня пам'яті Героїв Крут

Робота
учениці 24 групи
Капелюшної Вікторії

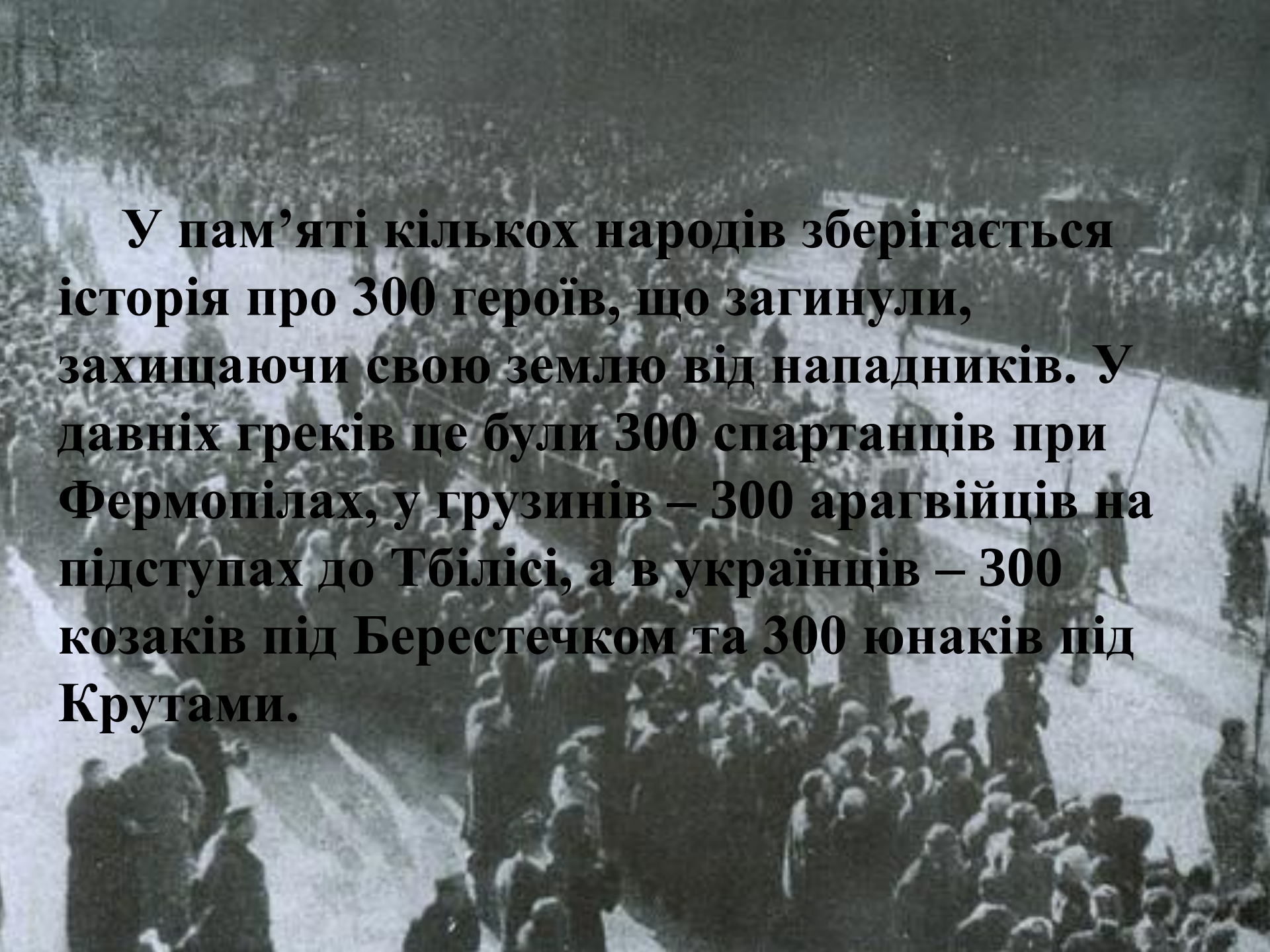
Багатовікова історія українського народу, насамперед літопис життя і смерті народу-великомученика, на долі якого було досить лиха... Майже кожне століття, як свідчать давні джерела, розпочате голодними роками, наслідками епідемій, спустошливими війнами, чужоземними навалами.

Людина має пам'ятати, звідки вона родом, де її коріння, глибоко знати історію свого народу, його мову, культуру.

**І знов, у котрий це вже раз,
Зійшлися ми в одній родині,
Щоб пом'януть той славний час,
Коли в офіру батьківщині
Себе принесли кращі з нас.**

У пам'яті кількох народів зберігається історія про 300 героїв, що загинули, захищаючи свою землю від нападників. У давніх греків це були 300 спартанців при Фермопілах, у грузинів – 300 арагвійців на підступах до Тбілісі, а в українців – 300 козаків під Берестечком та 300 юнаків під Крутами.

Мандрівка Україною

У бою під Крутами полягли київські студенти й учні, що 1918-го стали на захист незалежності своєї Вітчизни.

**Потяги, проходячи повз цю маленьку станцію,
стишують хід, а в день, коли сталася трагедія,
тривожно сигналять... Немов будять приспану й
присипану порохом забуття за часів СРСР нашу
пам'ять про тих, хто поклав голову в цих полях,
захищаючи незалежність молодій Українській
державі. Передчасно зів'ялий цвіт, юні романтики...**

**Ще юнаки, ще майже діти,
А навкруги і смерть, і кров.
«На порох стерти, перебити!» -
Іде на Київ Муравйов.**

Не наважуючись зустріти ворога у Бахмачі, де перебувало до 2 тис. по-більшовицькому налаштованих робітників, Аверкій Гончаренко наказав відступити до залізничної станції Крути і зайняти оборону.

Туди вони дісталися вже 28 січня 1918 р.

29 січня 1918 року на залізничній станції поблизу селища Крути за 130 кілометрів на північний-схід від Києва розпочався бій, який тривав 5 годин з 4-тисячною більшовицькою армією Михайла Муравйова та 300-ми київськими студентами, що захищали підступи до Києва.

Юнкери відступали під прикриттям насипу, а у студентів спереду і позаду була відкрита місцевість. Командир студентської сотні сотник Омельченко вирішив спочатку багнетною атакою відбити ворога, а вже потім відступати. Атака виявилася невдалою, адже юнакам протистояли професійні вояки. Сотня понесла втрати, загинув і сам Омельченко. Допомога резерву не дала більшовикам оточити та знищити студентів. Забравши вбитих і поранених, українське військо відходило до ешелону. Росіяни, або не хотіли, або, швидше за все, не могли наздогнати основні сили і продовжувати наступ на Київ того ж дня — залізницю заздалегідь розібрали ще в Крутах.

Криворізький Факультет ДДУВС

WWW.KFDDUVS.COM

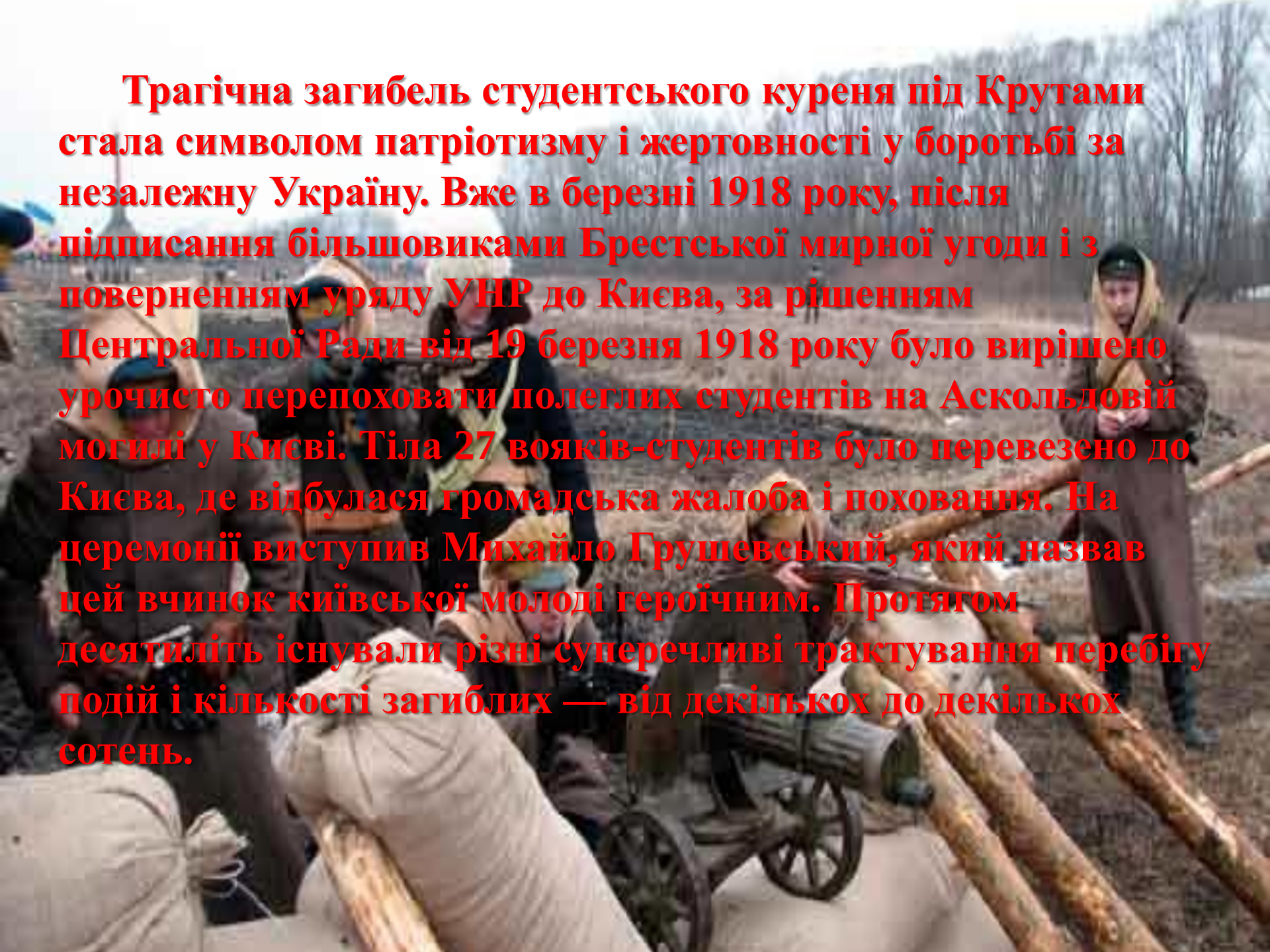
Коли близько 17 години зібралися усі українські підрозділи, виявилось, що не вистачає одного взводу студентів, що стояв найближче до станції: у сум'ятті битви в полон потрапив розвідувальний взвод. Відступаючи у сутінках, студенти втратили орієнтир та вийшли прямо на станцію Крути, вже зайняту червоногвардійцями. Один із більшовицьких командирів Єгор Попов втратив рівновагу, коли дізнався, що втрати склали не менше 300 чоловік. Щоби якось їх компенсувати, він наказав ліквідувати полонених. За свідченнями очевидців з 27 студентів спочатку знущалися, а потім розстріляли.

Існувало багато версій, чому сталися трагічні події під Крутами. У загибелі студентів звинувачували керівництво українських збройних сил, яке кинуло їх напризволяще перед загрозою сильного і небезпечного ворога. Останні розвідки доводять, що командування армії УНР розуміло стратегічну важливість оборони бахмацького напрямку. Туди передбачалося відправити частину Гайдамацького кошу Слобідської України на чолі з Симоном Петлюрою, але ці плани зазнали краху через січневі події у Києві.

Трагічна загибель студентського куреня під Крутами стала символом патріотизму і жертвності у боротьбі за незалежну Україну. Вже в березні 1918 року, після підписання більшовиками Брестської мирної угоди і з поверненням уряду УНР до Києва, за рішенням Центральної Ради від 19 березня 1918 року було вирішено урочисто перепоховати полеглих студентів на Аскольдовій могилі у Києві. Тіла 27 вояків-студентів було перевезено до Києва, де відбулася громадська жалоба і поховання. На церемонії виступив Михайло Грушевський, який назвав цей вчинок київської молоді героїчним. Протягом десятиліть існували різні суперечливі трактування перебігу подій і кількості загиблих — від декількох до декількох сотень.

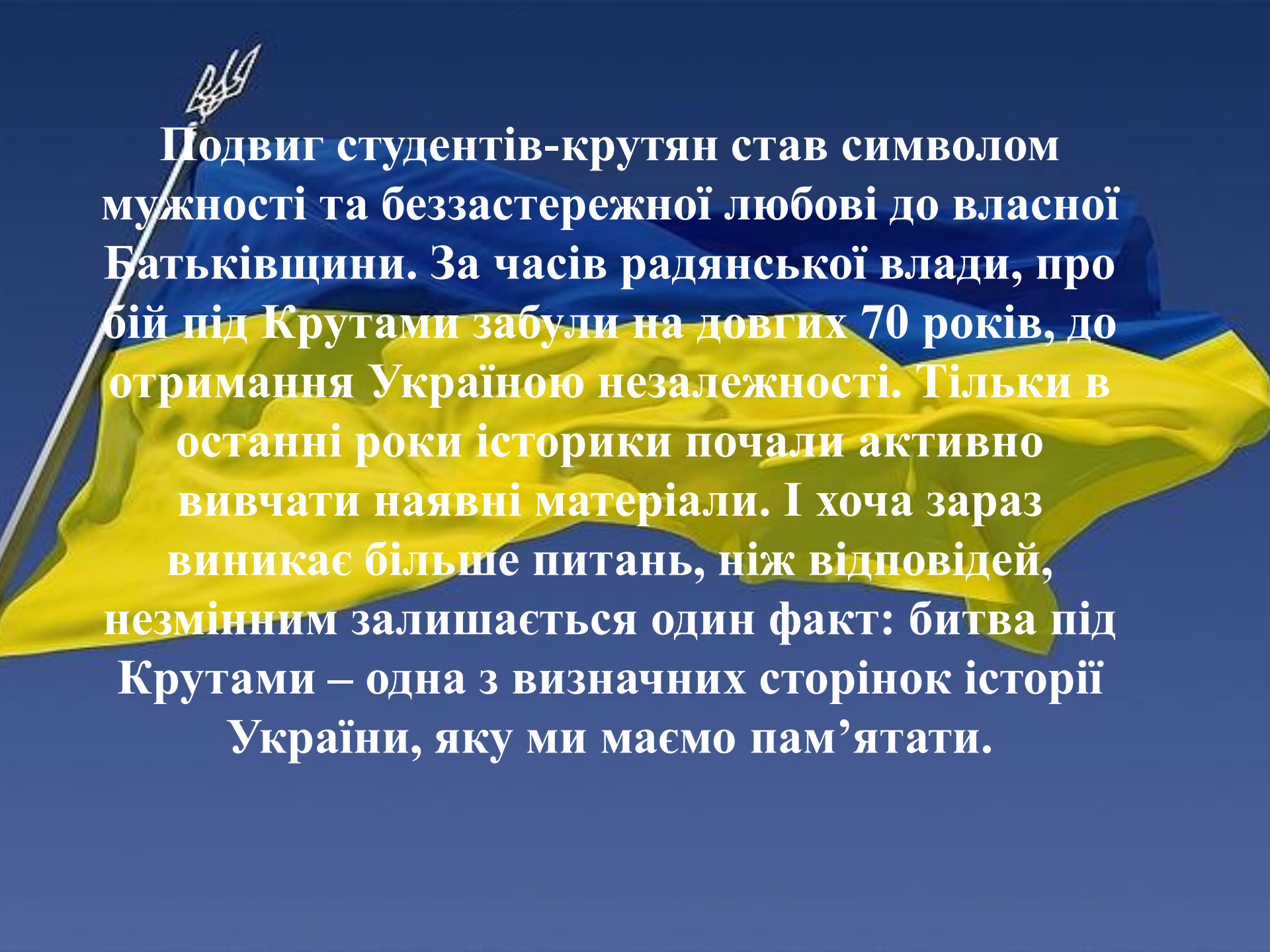
Вони - студенти, курсанти, школярі - виявилися у своєму патріотизмові вище за класові інтереси і, коли постала потреба, без вагань віддали молоде життя в ім'я волі свого народу.

В масштабах всесвітньої історії ця битва зовсім невеличка. Вона не є зразком військового мистецтва. Просто це - символ нескореного духу нашої нації.

Нехай пам'ять про наших героїв, що загинули під Крутами, буде вічною. І нехай їхня смерть буде для нас прикладом, як треба любити свою Батьківщину.

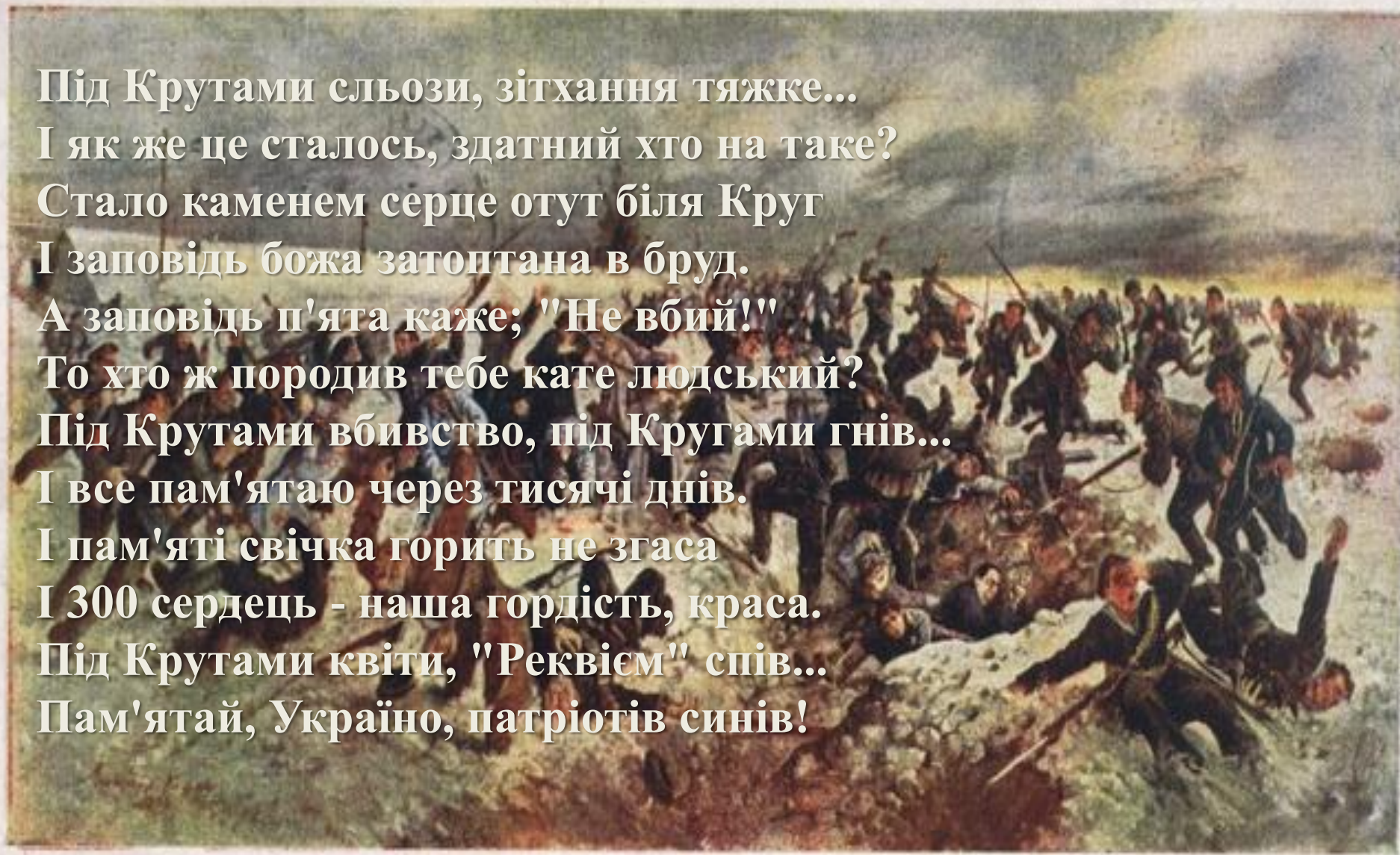

Подвиг студентів-крутян став символом мужності та беззастережної любові до власної Батьківщини. За часів радянської влади, про бій під Крутами забули на довгих 70 років, до отримання Україною незалежності. Тільки в останні роки історики почали активно вивчати наявні матеріали. І хоча зараз виникає більше питань, ніж відповідей, незмінним залишається один факт: битва під Крутами – одна з визначних сторінок історії України, яку ми маємо пам'ятати.

Крути ввійшли в історію України як символ національної честі. Ті, хто загинув у битві під Кругами назавжди залишаться в нашій пам'яті. Вони полягли, щоб ми сьогодні жили у вільній і незалежній Українській державі.

Під Крутами сльози, зітхання тяжке...
І як же це сталось, здатний хто на таке?
Стало каменем серце отут біля Круг
І заповідь божа затоптана в бруд.
А заповідь п'ята каже; "Не вбий!"
То хто ж породив тебе кате людський?
Під Крутами вбивство, під Кругами гнів...
І все пам'ятаю через тисячі днів.
І пам'яті свічка горить не згаса
І 300 сердець - наша гордість, краса.
Під Крутами квіти, "Реквієм" спів...
Пам'ятай, Україно, патріотів синів!

А. Клико: Бій під Крутами 1918

Крути
29 вересня

**СЛАВА УКРАЇНІ !
ГЕРОЯМ СЛАВА!**

Дякую за увагу!